De belangrijkste eisen die de melkkoe aan haar omgeving stelt

Jessica Cornelissen, Nanda Ursinus, Femke Schepers, Peter Groot Koerkamp en Ingrid van Dixhoorn

Programma van eisen van de lacterende melkkoe: het ideaalplaatje

Deze poster belicht de negen belangrijkste eisen van de melkkoe uit het Programma van Eisen (PvE). Het PvE is het ideaalplaatje van de omgeving van de koe, zodat ze alle activiteiten en gedragingen zonder beperkingen kan uit voeren. Het PvE is onderbouwd met kennis uit de wetenschappelijke literatuur en met ervaring van welzijns- en gedragsexperts.

Cowel: het relatieve belang van de eisen

Niet alle omgevingskenmerken tellen even zwaar voor de koe. Sommige hebben een groter effect op het welzijn dan andere. De Animal Sciences Group heeft het Cowel model ontwikkeld om inzicht te krijgen in het effect op het welzijn van de koe wanneer wel of niet (volledig) aan de eisen uit het PvE wordt voldaan. In Cowel is het effect voor 42 kenmerken vastgesteld.

Deze poster is onderdeel van het project Kracht van Koeien. In dit project zijn vier voorbeeldontwerpen gemaakt die laten zien dat dierenwelzijn, diergezondheid, milieu, maatschappelijke belangen en economie in de melkveehouderij goed te verenigen zijn.

Voldoende ligplaatsen

Koeien willen graag allemaal tegelijkertijd kunnen rusten. Er moet daarom minimaal één ruimte ligplaats voor iedere koe beschikbaar zijn.

Goed voer

Koeien zijn kieskeurig als het gaat om voedsel. Het voer moet voldoende energie, droge stof, ruwe celstof, eiwit en sporenelementen bevatten. Daarnaast moet het ook smaakvol, gevarieerd en vers zijn, en niet vervuild met mest of speeksel.

Comfortabel klimaat

Temperature Humidity Index kleiner dan 71 en een ruime, vrij toegankelijke beschutting om stress door hitte of kou te voorkomen.

Geen negatieve prikkels

Negatieve prikkels zoals lekstroom en koetrainers veroorzaken (chronische) stress. Dit heeft een negatieve invloed op welzijn en gezondheid.

Voldoende licht overdag

Om haar omgeving goed te kunnen zien is een lichtintensiteit van meer dan 200 Lux nodig. Zo voelt ze zich veilig en kan ze haar kuddegenoten herkennen, op ontdekkingstocht gaan of spelen.

Volledige (keuze)vrijheid

Een oppervlakte van 360 m² per koe is vanuit sociaal gedrag bezien ideaal. Dat biedt keuzemogelijkheden om afstand te nemen tot kuddegenoten of zich alleen of in een groepje af te zonderen. Een koe wil altijd een bekende kuddegenoot in de buurt hebben, ook bij afzondering of terugplaatsing in de kudde.

Goede vloeren

Loop- en voergangen met een stroeve, droge en schone vloer zonder plotselinge verandering in hoogte of textuur. Bij een te gladde vloer kan de koe uitglijden en bij een te stroeve vloer beschadigen haar hoeven. Oneffen, natte of vuile vloeren zijn ook niet goed voor het bewegingsapparaat van de koe.

Comfortabel rusten

Een koe moet onbelemmerd kunnen gaan liggen op de manier zoals ze dat in de wei zou doen en moet daarbij ten minste twee meter van een andere koe kunnen gaan liggen. Ze wil kunnen kiezen voor haar eigen persoonlijke ruimte, maar koeien kunnen nog steeds vrijwillig tegen elkaar aan gaan liggen. Ze wil minimaal acht uur per dag rustig liggen en herkauwen.

Rustige, voorspelbare behandeling

Een koe houdt van regelmaat en weet graag wat ze kan verwachten. Opdrijving en andere onvriendelijke behandelingen zorgen voor stress.

Een gezonde dosis beweging

Minimaal drie kilometer per dag is belangrijk voor de gezondheid en voor het welbevinden van koeien.

Kracht van Koeien is één van de projecten Ontwerpen voor Systeeminnovatie. In dit programma maakt de Animal Sciences Group van Wageningen UR sinds 2001 samen met veehouders, bedrijfsleven en beleidsmakers ontwerpen voor duurzame veehouderijen. Ze dienen als springplanken: eenmaal in de praktijk gebracht, leiden de ontwerpen direct tot een duurzamer veehouderijsysteem.

Ontwerpen voor Systeeminnovatie:
springplank naar een duurzame veehouderij

Meer weten? Kijk op www.krachtvankoeien.wur.nl